॥ तत्सत् परमात्मने नमः ॥

श्री विश्वरंग नाटक समाज

वीर केशरी

નાટકનાં ગાયનો.

રચનારઃ—ગૌરીશંકર ત્રિભુવન ઉપાધ્યાય રાજકવી
દારા ઔરંગઝેબ વીગેરેના કર્તા.

—: છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર :—

ચીમનલાલ બકોરદાસ દલાલ.

શ્રી વિશ્વરંગ નાટક સમાજના માલેક

હાલ મુકામ—સ્ટેશનરોડ-જ્યોર્જ થીએટર સુરત.

આવૃત્તિ ૩૭ પ્રત ૫૦૦૦

સંવત ૧૯૭૬] કિંમત ૦–૩–૦ [સને ૧૯૧૯

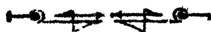

સુરત ખપાટીઆ ચકલા પર આવેલા શા. ખુ. અ. ના "જહાન" એનજીન પ્રી. પ્રેસમાં પ્રભુશંકર નરભેરામ વ્યાસે છાપ્યું.

વીર કેશરી નાટકનો ટુંકસાર

અંક પહેલો.

પ્રવેશ પહેલો–સ્થળ વિતસ્તા (જેલમ) નદીનો કીનારો, રાજ રજવાડાઓની સભા, સીકંદર (મહાન એલેકઝાંડર) ને નદી ઉતરતો અટકાવી યુદ્ધ કરવાની ક્ષત્રિ રાજકર્તાઓએ પ્રતિજ્ઞા કરવી, ઈંદીરા કુમારીએ યુદ્ધમાં વિજય મેળવનારને પરણવાની પ્રતિજ્ઞા કરવી, જય માટે હીંદ દેવી પ્રગટ થઇ આશીષ આપવી, સીકંદરના દુત એક્રિસ્ટીયન સભામાં બોલાવવો, દુતે રાજકર્તાઓને સંધી કરી માર્ગ આપવાનો સીકંદરનો પેગામ સંભળાવવો, પુરૂરાજ (પૌરસ) પ્રમુખ સર્વ રાજકર્તાઓએ સીકંદરનો પેગામ નાકબુલ કરી યુદ્ધ આરંભવાનો જવાબ આપવો તેથી સીકંદરશાહ સાથે દુતે કરેલા સંકેત મુજબ એક તીલસમાતીક સંદુક કે જે તોપ છે તેના જોરથી દુત સભામાંથી અંબાલીકા રાજકૂમારીનું હરણ કરી ચાલ્યો જાય છે.

ટેબ્લો.

પ્રવેશ ૨ જો–સ્થળ રાજમહેલ પાસેનો રસ્તો, ગુણવતી તથા સુહાસીની પોતાના પતિ કે જેઓ પર સ્ત્રીલંપટ છે તેઓને ભય પમાડી યુક્તિથી ઠેકાણે લાવવાની આમનસામન સલાહ કરે છે. તેવામાં ત્યાં રાહુમલ આવે છે, સુહાસીની તરફ પ્યારના ઉભરા કાઢે છે, સુહાસીની તેને મળતી થઇ પોતાને મુકામે આવવા કહે છે. રાહુમલ જાય છે, બાદ પોકળસીંહ આવે છે, ગુણવંતી પ્રત્યે પ્યાર જાહેર કરે છે, તે પણ પોકળસીંહને પોતાને મુકામે આવવા કહે છે.

પ્રવેશ ૩ જો—સ્થળ જેલમ નદીને કીનારે સીકંદરની છાવણી. એક્રિસ્ટીયન અંબાલીકાને ઉઠાવી લાવી તેને શાહ સાથે સંધીના કરાર કરવા સમજાવે છે, ભય આપે છે; અંબાલીકા તે વાતને તરછોડી નાંખે છે, બંનેમાં રસાકસી, હથીયારોથી પરસ્પર હલ્લો કરે છે, સંકેત મુજબ સીકંદરશાહનું ત્યાં અચાનક આવ્યાનો ડોળ કરી આવવું. એક્રિસ્ટીયનને જબરી કરતાં રોકવો. એક્રિસ્ટીયનનું જવું. અંબાલીકા સીકંદરને જોતાંજ મોહ પામે છે. સ્વદેશ પ્રત્યેની લાગણી જતી રહે છે. સીકંદરશાહ અંબાલીકા પ્રત્યે ભાનભરી રીતે વિનય કરે છે. અંબાલીકા પ્રેમાસક્ત બની સીકંદરને અનુમોદન આપે છે. સીકંદર આશ્ચર્ય સાથે અંબાલીકાના મનનો ફેરફાર સમજી જાય છે. અને તેનો લાભ લઈ અંબાલીકા તરફ દીલસોજી જાહેર કરે છે, અંબાલીકા મરમાળી ભાષામાં શાહનો પ્રેમ માંગે છે. સીકંદર વિષય વીલાશને ધીક્કારનાર હોવાથી અંબાલીકાની માંગણીને અંતરથી નાકબુલ કરે છે, પણ રાજ્ય પ્રકરણીય નીતીને અનુસરી સમયાનુસાર અંબાલીકાનો પ્રેમનો સ્વીકાર કરે છે, અંબાલીકા પંજાબ દેશ જીતાવી આપવાની, પુરૂરાજને કેદ કરાવવાની, તથા છુપી રીતે અચાનક હલ્લો કરવાની યુક્તિ બતાવે છે. બદલામાં પોતાના બંધુ તક્ષશીલને પંજાબનું રાજ્ય આપવા તથા ઈંદીરા રાજકુમારી તેની સાથે પરણાવી આપવાની શરત કરે છે. સીકંદર સર્વ કાંઈ કબુલ કરે છે. એટલામાં અચાનક નદીમાં મહાન જળચર પ્રાણી જેવું તત્ત્વ દેખાય છે, સીકંદર અને અંબાલીકા તે જોવા નદી કાંઠે જાય છે. જળચર પ્રાણી સ્ટીમરનાં રૂપમાં ફેરવાઈ જાય છે. સેના સાથે પુરૂરાજ તેમાં માલમ પડે છે. સીકંદરને બબલીત કરી પુરૂરાજ અંબાલીકાને છોડાવી જાય છે.

ટેબ્લો.

પ્રવેશ ૪ થો—સ્થળ ઇંદીરાનો મહેલ, સુંદરી અને સાહેલીઓનો પ્રેમસંગાર સબંધી આનંદી વાર્તાલાપ, ઇંદીરા તેગસીંહ વીગેરે આવે છે. યુદ્ધમાં ઉતરવા સૈન્ય વ્યવસ્થા કરે છે, તેગસીંહ પોતાના પુત્ર સરોજને દેશ સેવામાં રજુ કરે છે. તેગસીંહને લશ્કર લઈ આવવા, જવાનો હુકમ. ઇંદીરીનું આરામ માટે જવું. પૂર્ણ પ્રેમી સરોજ અને સુંદરીનો પ્રેમી મેળાપ.

પ્રવેશ ૫ મો—સ્થળ તક્ષશીલનો મહેલ તક્ષશીલ ઇંદીરાને મેળવવા માટે યુદ્ધમાં વીજય મેળવવા નીશ્ચય કરે છે, ઇંદીરા આવે છે. તક્ષશીલની આસક્તી. યુદ્ધમાં વીજયી થવા ઇંદીરાનું કહેવું. તક્ષશીલ અંદર જાય છે. અંબાલીકાનું આવવું, ઇંદીરા અને અંબાલીકાની સીકંદર સબંધે વાતચીત, અંબાલીકા શાણુપતથી ઇંદીરાને ફાડવાની તજવીજ ચલાવે છે, ઇંદીરા તેનો આશય સમજી જાય છે, બન્નેમાં મતફેર. વાદવીવાદ, અને વીરૂદ્ધતા. ઇંદીરા જાય છે. તક્ષશીલ આવે છે અંબાલીકા તક્ષશીલને ભંભેરે છે, ઇંદીરા પુરૂને ચાહે છે, અને પ્રતીજ્ઞા કરી છે તે એક પુરૂના લાભ માટે છળ છે, એવું ઠસાવે છે, બગીચામાં પુરૂ તથા ઇંદીરાને છુપા મળેલા બતાવી આપવાનો ઠરાવ કરે છે.

પ્રવેશ ૬ ઠો—ઇંદીરાનો બાગ. ઇંદીરા પુરૂ સબંધે પ્રેમોદગાર કાઢે છે, પુરૂરાજ આવે છે, ઇંદીરા તેને અંબાલીકાના ફરેબની હકીકત જણાવે છે, પુરૂ તેઓ ખુટલને છોડી દેવા વીચાર રાખે છે. ઇંદીરા તક્ષશીલને હાથપર રાખવાની સલાહ આપે છે, પુરૂ તે સલાહ માને છે, અંબાલીકા તક્ષશીલ સાથે આવી પુરૂ અને ઇંદીરાને ચુપચુપ વાતો કરતાં બતાવે છે, તક્ષશીલ તે જોઈ વ્હેમાઈ ક્રોધ પામે છે.

પ્રવેશ ૭ મો—સ્થળ ચેંકળસીંહનું મુકામ, સુહાસીની પાસે રાહુ મલ આવે છે, કામક્રીડાની માંગણી કરે છે. સુહાસીની તેને બતાવે

છે, સંકેત મુજબ ગુણવંતી પુરૂષ વેશમાં ત્યાં આવે છે, રાહુમલ છુપાય છે, ગુણવંતી રાહુમલને બનાવવા ઉટપટાંગ વાતો ચલાવે છે, ગુણવંની જાહેર થાય છે, ધારણા પ્રમાણે પોકળસીંહ આવે છે, રાહુમલ ગભરાય છે; તેને સ્ત્રીવેશ પહેરાવી સુંદરી તરીકે રજુ કરે છે. ગુણવંતી ઘરમાં છુપાઇ છે, પોકલ અંદર આવે છે, સ્ત્રીરૂપે રાહુમલને જોઈ આશક થાય છે; સુહાસીની રાહુમલને ખુલ્લો પાડે છે, પોકલસીંહ વ્હેમ ખાય છે, સુહાસીની ઉલટીટાંગ પોકળના ગળામાં નાંખે છે, પર સ્ત્રી લંપટ છો, છે પ્રત્યક્ષ પકડી પાડવાની યુક્તિ કરી છે, એમ સમ જાવી પોકલને શરમીંદો બનાવે છે, રાહુમલ જાન બચી સમજે છે.

પ્રવેશ ૮ મો—તક્ષશીલનો મહેલ, બેદીલ બનેલો તક્ષશીલ તેને અંબાલીકા આવી વિશેષ ઉશ્કેરે છે, સીકંદરથી મીત્રતા કરવા અને પુરૂને પકડાવી દેવા, ઈંદીરાને પકડી કબજે લેવા સલાહ આપે છે, વ્યગ્રમનનો તક્ષશીલ ઈંદીરાને મેળવી આપવાની કબુલાત લઈ તેમ કરવા કબુલ થાય છે, ઈંદીરા આવે છે, તક્ષશીલ તેની પાસે પ્રેમ માંગે છે. ઈંદીરા પોતાની શર્તના સબબથી હાલ તેમ ન કરી શકવા લાચારી જણાવે છે તક્ષશીલ લડાઈમાં ન ઉતરવાને પોતાનો ઠરાવ જણાવે છે. ઈંદીરાં ઉપાલંભ કરે છે, અંબીકા સંકેત પ્રમાણે સેના સાથે ઈંદીરાને કેદ કરે છે.

ટેબ્લો.

પ્રવેશ ૯ મો—જેલમ નદી કાંઠે કીલ્લો. અંબાલીકાની યુક્તી મુજબ સીકંદર સેના સાથે નદી તરી આવે છે. દગાનો શોર પોકાર થાય છે પુરૂરાજ જુજ સેન સાથે આવી પહોંચે છે. યુદ્ધ થાય છે. પુરૂ સીકંદરને હંફાવે છે તેટલામાં પાછળથી આવી તક્ષશીલ પુરૂરાજ નો કેદ કરે છે.

ટેબ્લો.

અંક બીજો.

પ્રવેશ ૧ લો—સ્થળ તક્ષશીલના મહેલમાં સીકંદરનો દરબાર વીજયના નત્યગીત. પુરૂરાજ પર અંતરના ચાહનાર હોવા છતાં કસોટી કરવા માટે ઉપરથી નારાજી બતાવવાની એફીસ્ટીયનને સુચના કરી તેને પુરૂરાજને બોલાવી લાવવા મોકલે છે. પુરૂરાજનું કેદી હાલતે આવવું, સીકંદર તેને માફી માંગી સંધીના કરાર કરવા કહેવું. પુરૂરાજે તે વાત ઇન્કાર કરવી, શાહે છળથી કરેલા વીજયને નાકબુલ કરવો. સીકંદરે બહાનાથી પુરૂને સમજાવવા પ્રયત્ન કરવો. પુરૂએ તેથી ચલીત ન થતાં શાહને નીતીનો બોધ કરવો. સીકંદરે દમ ફસવો, પુરૂએ દ્રઢતાથી તેનો જવાબ વાળવો. તલવાર બાજીની માંગણી, એફીસ્ટીયને અંબાલીકા તથા તક્ષશીલે પુરૂ સાથે તલવાર બાજીમાં ન ઉતરવા શાહને સલાહ આપવી, વીર ધર્મને અનુસરી સીકંદરે પુરૂરાજની માગણી માટે પ્રસન્નતા જણાવી પુરૂરાજની મુક્ત કરી તેની તલવાર આપવી. પુરૂરાજ તથા સીકંદરનું દંદ્વયુદ્ધ. સીકંદરની હાર, એક ગ્રીસ સરદારને શાહના બચાવમાં રહી પુરૂરાજને જખમી કરવો, સીકંદરે સરદારના અનીતીના કૃત્યપર ક્રોધ કરી તેનો વધ કરવા જલ્લાદને કહેવું, પુરૂરાજે તેને ક્ષમા આપવા શાહને કહેવું. સરદારનો જલ્લાદના હાથથી બચાવ. (ટેબ્લો)

પ્રવેશ ૨ જો—રામહુલનો મુકામ, સુહાસીની તથા ગુણવતીનાં સંકેત. પોકળસીંહનું આવવું, કામક્રીડાની આતુરતા, ગુણવતી બહાના ઓળી, ને વખત વીતાવવો, धारणा પ્રેમાણે રાહુમલનું આવી લાગવું,

પોકલનું ભયભીત થવું, તેને પુતળું બનાવી ઉભો રાખવો, રાહુમલનું અંદર આવવું, પુતળું જોઇ વિસ્મય, ગુણવતીએ જાણી જોઇને ફેસલો કરવા દેવો. રાહુમલે વ્હેમખાઇ પુતળાને તપાસવું. પોકળસીંહ ખુલ્લો પડવો આ ગોટાળાનો ખુલાસો માગવો, ગુણવતીએ રાહુમલને ચતુરાઇથી ઉલટો સપડાવવો. સુહાસીનીએ બહાર આવી રાહુમલ ક્યાં છે. પુછવું, રાહુમલનું તથા પોકળ બન્નેનું ગભરાવું. સુહાસીનીએ રાહુમલ પોતાને ચાહે છે, તેવી વાત કરવા. રાહુમલે યુક્તિથી પોતાના બચાવમાં કોઇ બીજોજ મારો વેશ લેનાર તેને ચાહનાર છે. એવો જવાબ દેવો અને તેને પકડી લાવી બતાવવાને બહાને ખસી નીકળવું. પોકળસીંહે ભયથી સમજી જઇ પશ્ચાતાપ કરવો. પોકલને ગુણવતીની સીખામણ, સુહાસીનીપર પોકળનો પ્રેમ.

પ્રવેશ ૩ જો—સ્થળ તક્ષશીલનો મહેલ, સીકંદરના વિજયના માનમાં મીજલસની તૈયારી, અંબાલીકા તથા તક્ષશીલ ઇંદીરા અને પુરૂમાં કલહ કરાવવાની યુક્તિ રચે છે, પોકલસીંહને ગામડીયાનો વેશ કરી કપટ પત્ર આપવા પુરૂરાજ તરફ મોકલે છે. મુબારકબાદી ગાનતાન, સીકંદરે ઇંદીરાને બોલાવવી, પુરૂરાજના મૃત્યુના ખોટા ખબર આપવા તક્ષશીલ સાથે પરણવવા ફરમાન કરવું, ઇંદીરાએ તેથી આઘાત પામવો, તક્ષશીલને ધીક્કારવો, કસોટી કરી ઇંદીરાપર સીકંદરે મનમાં ખુશ થઇ તેને ઉપરથી દમકસી તક્ષશીલને પરણવાનો વિચાર કરવા માટે એક રાતની મુદત આપવી. શાહનું જવું, તક્ષશીલે ઇંદીરાને સમજાવી દમ દેવો. ઇંદીરાએ દ્રઢતા જણાવવી, બળાત્કારની તૈયારી સરોજનું અચાનક આવવું, ઇંદીરાને બચાવી તક્ષશીલને કેદ કરવો.

(ટેબલો.)

પ્રવેશ ૪ થો—સ્થળ, તેગસીંહનું મકાન, તેગસીંહ તથા શહેરીજનો. યુદ્ધમાં સર્વ પ્રકારે મદદ આપવાની શહેરીજનોની લાગણી, સરોજનું આવવું, દગાથી પુરૂરાજ પકડાયાના ખબર દેવા. તેગસીંહને તેથી આઘાત થવો અને સરોજ યુદ્ધસ્થળ છોડી આવ્યો તે માટે ફરજ ચુકવાના અપરાધ માટે તેગસીંહે તેને ગોળીથી મારવો અચાનક સુંદરીનું આવવું. તે વચ્ચે આવી જતાં જખમી થવી, સરોજનો બચાવ.

પ્રવેશ ૫ મો—સ્થળ, પુરૂરાજનો મુકામ જખમી હાલતે પુરૂરાજ વીધીની વીચીત્રતા વીચારે છે, તેગસીંહ આવે છે, દગાબાજીથી વીજય મનાવનાર સીકંદર સાથે ફરી યુદ્ધ કરવાની માંગણી કરે છે. પુરૂરાજ વચન ભંગ નહી કરવા કહે છે, પોકલસીંહનું ગામડીયાના વેશે આવવું, પુરૂરાજને પત્ર આપવો પુરૂરાજે પત્ર વાચવો. ઈંદીરાનો તક્ષશીલપરનો પત્ર છે એમ જાણવું, પત્રની બીનાથી કોપીત તથા ઉદાસી જવું, ઈંદીરા તક્ષસીલના પ્યારમાં છે, એવો વ્હેમ. પત્ર પાછો આપવો. પોકળે ભુલથી પત્ર અહીં આપ્યો છે એમ ખુલાસો કરવો. અને પત્ર લઇ જવું. ઈંદીરા તથા સુંદરી આવે છે, ઈંદીરા તરફ પુરૂરાજની ઇતરાજી. ખુલાસો. ઈંદીરાની દલીલ. પુરૂનો તીરસ્કાર. ઈંદીરાનો અફસોસ અને સીકંદર રૂબરૂ સચ્ચાઇ જાહેરમાં લાવવા ઠરાવ જણાવી જવું.

પ્રવેશ ૬ ઠો—રાહુમલનું મકાન, ગુણવતી સુહાસિની તથા પોકળસીંહ, રાહુમલને ઠેકાણે લાવવાની રચના રચે છે. પોકળસીંહ રાહુમલનો વેશ લે છે, રાહુમલ આવે છે તેને નકલી તરીકે બનાવે છે. અસલ રાહુમલ તરીકે પોકળસીંહ રજુ થાય છે. રાહુમલનો આશ્ચર્ય

અને જુઠાણામાં શપડાયા સંબંધી ખેદ, રાહુમલે પોતાનું ખરાપણું કહેવું, સહુએ તેને ફટકા મારી કાઢી મુકવો, રાહુમલે નીરૂપાય સુહાસીનીને ચાહનાર પોતેજ છે, એમ કબુલ કરવું, હમશીકલ (મળતા ચ્હેરા નો ગોટાળો સમાપ્ત થવો. ગોટાળાના કારણરૂપ પરસ્ત્રી લંપટપણાના અપરાધ માટે પ્રશ્ચાતાપ. બન્નેએ પોતાની પત્નીઓની નેક ચાલ માટે શીલાગીરી જણાવવી.

પ્રવેશ ૭ મો—સ્થળ, તક્ષસીલના :મહેલમાં દીવાનખાનાનું, પુરૂરાજને બોલાવી છેવટ કસોટી કરી મીત્રતા કરવાનો સીકંદરનો વીચાર. પુરૂરાજને તેડી એલફીસ્ટીયનનું જવું, વેશ બદલી કરી ઈંદીરાનું આવવું, ફરીયાદ કરવી. ન્યાય માટે સીકંદરનું વચનદાન મેળવી પોતાનું શીયળ ભંગ કરવાની પેરવી કરનાર સખ્સના સાક્ષી તરીકે સીકંદરપર ઈંદીરાએ તોહમત મુકવું. સીકંદરનો કોલ, ઈંદીરાનું જાહેર થવું, પુરૂરાજનું આવવું, તક્ષસીળનું આવવું. સીકંદરે ઈંદીરાને ઉપ-લક રીતે આળ, ઢોંગ-સોગ કરવા માટે દોષીત ગણવી, પુરૂરાજપરનો પ્યાર તજી તક્ષસીલને પરણવા કહેવું, પુરૂરાજને ઈંદીરાને તેવી ફરજ પાડવા કહેવું, પુરૂરાજે તટસ્થ રહેવું, ઈંદીરાએ પુરૂરાજ તરફ પ્રેમ જાહેર કરવો, બાદશાહે પુરૂરાજને તટસ્થ રહેવા માટે તથા ઈંદીરાને હુકમ ન માનવા માટે ગુન્હેગાર ઠરાવી કેદ કરી વધનો હુકમ દેવો. ઈંદીરા તથા પુરૂરાજની ઉદાસીનતા, દીક્ષા વ્હોરી લેવા તૈયાર થવું, સખ્ત

કસોટી. જલ્લાદોને ગરદન ધરવી સીકંદરનું તેઓની ધર્મનીતી અને દ્રઢતા માટે અત્યંત પ્રસન્ન થવું. શીક્ષા માફ. પ્રેમથી ભેટવું અને નેકીના બદલા તરીકે મીત્ર બનાવી સમગ્ર પંજાબનું રાજ્ય અર્પણ કરવું. આ બનાવથી અંબાલીકા તથા તક્ષસીલનું દ્વેષે ભરાવું, પોતાના ઇનામની માંગણી, સાહનસાહે તેઓને તેઓનાં કુકૃત્યનું ભાન કરાવતા ઇનામને બદલે અપરાધી જણાવવો તેથી ઉશ્કેરાઇ જઇ તક્ષસીલ સીકંદરપર હુમલો કરે છે, સીકંદર તેને ઠાર મારે છે.

અંક ત્રીજો.

પ્રવેશ ૧ લો—સ્થળ કોહીમાં પર્વતમાં રાજમહેલ ઈંદીરા પુરૂરાજે તીરસ્કાર કર્યો સંબંધી શોચમાં. સાહેલીઓનો વીનોદ પ્રસંગ કેદી અંબાલીકાને લઈ સીકંદરનું આગમન. કપટપત્ર રજુ કરવો, અંબાલીકાની મુખજુબાની, પુરૂના મનનો સંદેહ જવો. અંબાલીકાનો ન્યાય, પુરૂરાજના માનને ખાતર અંબાલીકાને માફી. ઈંદીરા પ્રત્યે પુરૂરાજે પ્રણયમાં વ્હેમ કર્યો માટે ક્ષમા માંગવી, અભેદ પ્રેમ

પ્રવેશ ૨ જો—સ્થળ, સરોજનો ઉતારે, સુંદરી સરોજનું આનંદી મીલન. લગ્ન માટે ઈંદીરા દેવીની આજ્ઞા મેળવવાનો પ્રયત્ન કરવાનો ઠરાવ, પુરૂરાજનું આવવું, અંબાલીકાની હીલચાલપર નજર રાખવા સરોજને મોકલવો.

પ્રવેશ ૩ જો— સ્થળ તક્ષસીલનો મ્હેલ. અંબાલીકા સીકંદરે પોતાના ભાઈને માર્યો, તે માટે તથા પોતાના અપમાન માટે વેરના વીચાર કરે છે, પોકળસીહ તથા રાહુમલે તેમાં મદદ કરનાર રીક ગ્રીક સરદાર કે જેને સીકંદરે શીક્ષા કરી હતી, તેને લાવી મેળવેલો છે. તે સર્વ મળી સીકંદરના ખુનનો ઠરાવ કરે છે, અને તે ખુન કરાવવા માટે સીકંદરના અંગરક્ષક સૈનીક અમલદારને કહેવામાં આવે છે. અંગરક્ષક એ અમલદાર આ કામ માટે ના કહે છે, જેથી અંબાલીકા તથા સરદાર અમલદારોનું ખુન કરવા તત્પર થાય છે, અચાનક ગુણવતી આવી પહોંચે છે, તે પાપી કામમાં આડે આવે છે, શાહી અમલદારોનું

ખુન, સરોજનું આવવું, ભેદ જાણી લઇ શાહને :બાતમી પહોંચાડવા જવું.

પ્રવેશ ૪ થો—સીકંદરની છાવણી. સીકંદરને પુરૂરાજ તથા સરોજ આવી કાવતરાની જાણુ કરે છે, યુક્તિ ગોઠવવી, સર્વેનું છુપાઇ જવું, ખુનીઓનું આવવું, સીકંદરની જગોએ સીકંદરના બાવલાપર ઘા, સીકંદર તથા પુરૂરાજે ખુનીઓને પકડવા. (ટેબ્લો)

પ્રવેશ ૫ મો—સ્થળ શાહના ખુનના અંજામની વાટ જોતા રહેલા પોકળસીંહ તથા રાહુમલને સરોજસીંહ તથા એલફીસ્ટીયન સફાઇથી પકડે છે.

પ્રવેશ ૬ ઠો—સીકંદરનો દરબાર, સીકંદર પુરૂરાજ તથા ઇંદીરા વીગેરે સમક્ષ પકડાએલ અંબાલીકા તથા ત્રીસ સરદાર વીગેરેને લાવવામાં આવે છે, પાપીઓનો ન્યાય, પાપીઓનો પૂર્ણ પશ્ચાતાપ. દેશદ્રોહી અંબાલીકાનો મરીને પ્રાયશ્ચીત કરવાનો ઇરાદો. સ્ત્રી જાત જાણીને તેને બચાવવા સીકંદરનો ઇરાદો. પુરૂની તેમાં સંમંતી. આનંદ પ્રસંગના માનમાં ગુન્હેગારોને ક્ષમા. સીકંદરે નેકીવંત ક્ષત્રીનરોની કદર બુઝવી. પુરૂરાજની મીત્રતાની સલામતી તથા પુરૂરાજ અને ઇંદીરા તેમજ સરોજ સુંદરીનો હસ્તમેળાપ શુભાશીર્વાદ ઇતીશુભમ.

શ્રી વીરકેસરી નાટકની પાત્ર સંકેલના.

પુરૂષ વર્ગ.

સીકંદર... ... ... (મહાન એલેકઝાન્ડર)	ગ્રીસ દેશનો જગત જીત બાદશાહ.
પુરૂરાજ (પૌરસ) ...	પંજાબ—લાહોરનો મહારાજા.
તક્ષસીલ...	પંજાબ પૈકી એક ભુપતી.
એલક્રિષ્ટયન	સીકંદરશાહનો દુત.
ગ્રીસીય સરદાર ...	સીકંદરનો અંગરક્ષક અમલદાર.
તેગસીંહ...	ઈંદીરા કુમારીનો સેનાપતી.
સરોજસીંહ	તેગસીંહનો પુત્ર.
પોકલસીંહ, રાહુમલ ...	તક્ષશીલના ખંડીયા રાજાઓ.

સ્ત્રી વર્ગ.

ઇંદીરાદેવિ ... ...કોહીમા પર્વતની રાણી
અંબાલિકા ... ...તક્ષશીલની બહેન.
સુંદરી ... ...ઇંદીરાની સખી.
સુહાસિની ... ...પોકલસીંહની સ્ત્રી.
ગુણવતી ... ...રાહુમલની સ્ત્રી.

સ્થળ—પંજાબ—લાહોર—તક્ષકનગર.

શીવાય દરબારી, લશ્કરી, શહેરીજનો દ્વારપાળ અને વારાંગનાઓ વીગેરે.

શ્રીકૃ

વીર કેસરી

નાટકનાં ગાયનો.

સુત્રધાર— ૧

ૐશ્રી બંસીધારી વ્રજપતિ બનમાલી
બલીહારી બલીહારી વંદુ વહાલા વારી વારી
મંગલ મુરત પ્રભુ પ્રિતી વારીધી
પાહી પાહીહે પ્રાર્થ સારથી શ્રેયના નીધી
નવકૃતિ રસવતી કરકરધારી હરિ સુણી વિનંતી
મહદ વરદ પદ તમારૂં સફળ કરો—સીધ્ધ કરો
કામના હે શ્રીપતિ—

બાળાઓ— ૨

તીર તરકસ તન ધરીને શુરવીર રણધીર આવ્યા
દેવ દુંદુભી ગડગડીયાં પ્રીતેથી સુર સુંદરીએ વધાવ્યા
અટલ અડગ ભીષણ પણ દેશ હીત લીધાં

કેસરીયાં કરી રણમાળા ધરી અભય પ્યાલા પીધા
શીર સોંપ્યાં દેશ હાઝમાં સુખે સુયશ વહોરી લીધા
જગ અમર નામ કીધાં એવા દેશ ભક્તએ—તીર૦
સ્વતંત્રતામાં પૂર્ણું પ્રભાકર કેસરી બળવંતા
ધર્મ નિતીમાં ધ્રુવ ધુરંધર મહારથી મદમાતા
હીંદ માતાના પુત્ર પનોતા અનમીને અટંકા
દેશ દેશ દીધા ડંકા એવા બહાદુર બંકાએ—તીર૦

રાજ મંડળ— ૩

જય રહો જય રહો હીંદના નરેશનો સ્વદેશનો
સદાય જય રહો.
હાં દેશની સ્વતંત્રતા શ્રેષ્ઠતા સ્વાધિનતા
કાયમ દાયમ રહો— જય રહો.
માત્રુ સેવાના પ્રસાદથી ધર્મ નીતિના પ્રતાપથી
યશ વરો શુરનરો જંગે ચડો— જય રહો.

ઇંદીરા— ૪

ખરા તે હીંદના સંતાન, લડે જે હીંદને કાજે
લડે જે હીંદને કાજે, મળે જે હીંદને કાજે
ડુબાતો દેશને દેખી, ચડે વારે ઉમંગેથી
અભૂ કે બાદશાહોથી, ઝુઝે જે હીંદને કાજે
ન મોહે માયા મહોબતમાં, ન લોભે માલ દોલતમાં
જીવન જર પ્રાણ સૌ પલમાં, તજે જે હીંદને કાજે

યતો ધર્મ સ્તતો જય છે, કરો યાહોમ શો ભય છે.
અમર તે થાય નિશ્ચય છે, મરે જે હીંદને કાજે.

ગુણવતી— ૫

અરે ઓ હીંદ હિતેચ્છુ હીંદના લગનની રીત સુધારો
લાયક જોડલાં મેળવો જેથી થાય સંસાર સુખાળો—અરે.
બાળ વિવાહ ને વૃદ્ધ વિવાહ કે પૈસાના વિવાહ થાય
ગુણ સ્વભાવ વિરૂદ્ધ વિવાહથી દેશનો દાટ વળાય
હાય લાગે અંતર લ્હાય—અરે૦
હીરાના હાર ને મોતીની માળામાં નથી સંસારનું સુખ
અમો જેવી નવ યૌવના નારીને જુગતી જોડી વિના
દુઃખ દુઃખ સંસાર માંહે ન સુખ—અરે૦

ગુણવતી— ૬

આપ પાપડ વાડીમાં પધારજો લ્હેરીલાલ
મંદીરની સામે મકાન છે, નીચે દેશી દારૂની દુકાન છે.
રંગરંગીલા ચાલ મારી પાડોશમાં તુળસી કયારાનુ નીશાન છે.
(છજામાં) તુળસીના ઝાડનું નીશાન છે—લ્હેરીલાલ૦
અખંડ ને અભંગ આજ સાંજ પહેલાં આવજો
હડતાળવાળાનું તોફાન છે જબરૂં હડતાળવાળાનું
તોફાન છે—લ્હેરીલાલ૦

પોકલ—જોખમ ભરેલું કામ પુરી પંચાત છે ધાસ્તી છે
આફતમાં જાન છે, મારા બાપ ધાસ્તી છે—લ્હેરીલાલ૦

અંબાલીકા— ૭

સુંદર ગોરી ગોરી છબી આ લાગે પ્યારી
હાંરે મારા પ્રેમી પાતાળીઆજી તનમન તમપર વારી
પ્રણય પરિક્ષક છો દીલદરીઆ દરશ પામી મુજ લોચન ઠરીયાં.

પ્રીતે પળજો સુખકર નૌતમ ન્યારા
ના ભુલી જાશો મનહર મોહન મારા
હાંરે મન મંદીરમાં વસીયા બની પ્રીયની પુજારી

સાહેલીઓ— ૮

રે બની જુવતી જોબન ઉભરાતી
સુંદર શું શોહાતી, મદન મદમાતી—રેબની
મનહર મયંક મુખ મુગ્ધા મધુરી
અલબેલી ઇંદ્રની પરી
ખંજન નયન નેહ ભીનાં રસીલા
ભ્રકુટીમાં ભુરકી ભરી મોહન મંત્ર મારે છે જાદુગરી
ગૌરઅંગ રંગ ઢંગ દેવ સુંદરી—બની

સાહેલી સુંદરી— ૯

સાહેલી—મીઠા મીઠા રસ પ્યાલા પાસે રસીલા લાલા
સુંદર—અરે જારેજા જાણ્યા સહુ ઢંગ તમારા
સાહેલી—આનંદે લેશો દેશો રસીકા રતિલાવા

સુંદરી–જાણું ના કાંઇ બાઈ વેણુ શું વદો આવા
સાહેલી–પ્રિયતમ તનમન હરનારા
 નટખટ છલબલ ભરપુર રસખાન જ્ઞાન વાન
સુંદરી–છોડો ચાળા–મીઠા

સુંદરી સરોજ— ૧૦

સુંદરી–હાંહાંરે દર્શન દેજોરે સુખ લેજોરે છબીલા પ્રીય પ્રાણ
સરોજ–હાંહાંરે હરદમ તારીરે રઢ લાગીરે માર્યાં તે મોહબાણ
સુંદરી–હાં પ્રિયતમ અનુપમ છો નગીના મારા તનમનકુંકુરબાન
સરોજ–હાં દીલભર અમુલખ છો હૈયાના હીરા સુખકર છો
રસખાણ— હાંહાંરે૦
સુંદરી–સોભાગ્ય શણગાર મારા તનમનના માલીક મારા
સરોજ–પ્રીતિની પીયુસધારા પ્રીયતમનાં જીવન પ્યારાં
સુંદરી–વારી વારી જાઉં હું બલીહારીરે મન મોહન લાલા
સરોજ–પ્યારી પ્યારી લાગે શી છબી તારીરે દીલ હરણી દારા
સુંદરી–પાઈ પ્રીત બુટી
સરોજ–દીધું દીલ લુંટી
સુંદરી–એમ ?
સરોજ–હા.

સાહેલીઓ— ૧૧

ગરબો

હાંરે ભાવ ધરીને ભજીએ ભવ્ય ભારતી માતા
દયામયી દેવી તમારાં જયકર ગીતો દેવતા ગાતા
માતા તવ સૈજન્ય સાગર સૃષ્ટિપર રેલી રહયો છે
વિભુતીનો સૌરભ સુંદર લોકાલોકા રહેલી રહયો છે
નમામી વિશ્વ વિજેતા હે સુખશાતા વહાલી વીધાતા—હાં૦
જનુની અરજી ઉરમાં ધરજો વરદા વીમલા કરૂણા કરજો
પરદેશી તણા હુમલા હરજો જય કીર્તિ સુલેહ સદા મળજો
સહુ આર્ય મહીં સુભ સંપ થજો છળભેદ વીશાદ પ્રમાદ જજો
ચીરકાળ અમારૂં સ્વરાજ્ય રહો અમીવૃષ્ટી કરી દુઃખ દવ દહો
ધર્મનીતિ ચાતુરી હીંદને નિવાજો ઉન્નતીના શીખરે ભારત બીરાજો
ન્યારી ન્યારી જાહોજલાલી આપો આઇ પ્રીય કરનારાં-હાં૦

ઇંદીરા— ૬૨

જારે જારે કોયલ કાળી તારી ટુહુકારી લાગે
અકારી—જખમકારી—જારે જારે.
વીરહીણી ને શીદ વીદારે
શર જેવા સ્વર શાને ઉચ્ચારે
બળતીને બાઇ બહુ શું બાળે
લાગે કલેજે કટારી—જારે—જારે

વારાંગનાઓ— ૧૩

અખીયાં અયસાની પ્રીયા સહેજ ચળોને
સ્હેજ ચળોને પ્રીયા સહેજ ચળોને—અખીયાં
લાલ પલંગપર મસરૂંદા તકીયા
ઉપર ચાદર તાની–પ્રીયા સેજ ચલોને—અખીયાં
હલુ હલુ પાઊં ભરો મોરે સજના
જાગેજી નનદ જેઠાની પીયાસેજ

ઈંદીરા— ૧૪

હું પદ તજો હરામી દુનીઆ નથી સદાની
જર જોર ને જુવાની સહુએ થવાની ફાની
સાચો સલાહ માનીરે કરણી કરો મજાની
મમતા મુકોને પ્રાણી સહુ અંતે ધુળધાણી
આ જુઠી જીંદગાનીરે સ્વપના સમી હયો જાતી
કોઈ આજ કોઈ કાલે પરલોક પંથ ચાલે
જમ દુત આવી ઝાલેરે દુનીયા ડુબી જવાની

૧૫

સુસુવાસીને–કેવો ખાધો ગોળ સાટે ખોળ હાંરે ધીક ધીક
હરાયા ઢોર હવે તમે હાથમાં આવ્યા ચોર
તમને જોઇ હંલાજી

પોકળ એતો જરી જોતો હતો હું તાલ તમો આવું જુઠું ચઢાવોના આળ

રાહુ—જુઓ મારા કરડી ખાધા ગાલ પુરાવો સાફ છે હાજી

સુહાસીની—છટકામાં ઉંદર

રાહુ—ફાવવા જતાં ફસાઇ પડયે

પોકળ—આવી છે આફત આમ

રાહુ—કેવી દીધી થાપ બેટાજી—કેવો ખાધો

પોકળ—પાજી આવી દગલબાજી

અંક બીજો

વારાંગનાઓ— ૧૬

જયવીર મહા રણધીર સીકંદરશાહ સદા જયવંત રહો.
દીલ રહેમને પ્રેમથી પુર્ણ રહો બળ બુદ્ધી પ્રતાપ અનંત રહો.
યશ સુયશ છવાઇ રહો તુજ ગાન ગુણીજન ગાઇ રહો.
તુજ આણ અખંડ દીપાઇ રહો નીત મંગળ હર્ષ વધાઇ રહો.

ગુણવંતી— ૧૭

થન ગન થૈયા (૨) નાચો નચૈયા—નાચો
સાખીને સુરતાલ ગહીન ગીનધા (૩) હા હા
તમે વેશ મઝાનો લાવ્યા

રાહુમલ—તમે લાગો છો હડકાયા
ગુણવતી—તમે ભલા લાગમાં આવ્યારે
ઠીક આવ્યા ખુબ આવ્યા બેશ આવ્યા
પોકળ—લાફાનો ખાવા માર—થન ગન
ગુણવતી—તમે પુરા નસીબશાળી
રાહુમલ—મળી તક સોનેરી સારી
પોકળ—અમો ફરયા જોઇ પરનારી રે હાય નારી
વોય નારી ઉફ નારી
ગુણવતી—ઓરા આવોને લાલ
રાહુમલ—ગદી ગીનધા (૩) થનગન

૧૮

આલી આજ ધન્ય ધન્ય
સુખકર અવસર
બેઠા તખતપર આલીજા નામવર
ચમકત હુહાય જેની જગ સુવિશાળ
ગુન ગાએ નરનારી જાઇએ વારી બલીહારી
આદો સખીરી કીજે નૃત્યગીત વર—આલી આજ

ગુણવતી— ૧૯
ઠાકોરશ્રી ઠેકાણે આવ્યા
બહુ પસ્તાયા દોડી દોડીને ધરાયા—ઠાકોરશ્રી

સુહાશીની—આશીરવાદે અર્થ સરેના ભયથી કામસરે છે
એ ન્યાયે કામસ્વામી નાથને જુગતીથી સપડાવ્યા
સરમાવ્યા સમજાવ્યા —ઠાકોરશ્રી.

ગુણવતી—સીધી આંગળીએ ઘીના સાંપડે
વાંકી બીજ મુજાએ શઠના સાથે શઠતા કરવી
એ જગ વચન વદાયા વંચાયા કહેવાયા—ઠાકોરશ્રી

વારાંગનાઓ— ૨૦

જુઠા વાયદા પીયા મોસે કર ગયોરી
રજની સારી મય જાગી, આયેના છયલ સોહાગી
બીરહાકી આગી મોહે લાગી—જુઠા વાયદા.
સોતન હુય બેરન ભારી બસ કીને કૃષ્ણબીહારી
કાસે કહું એરી મેતો હારી—જુઠા વાયદા૦

ઈંદીરા— ૨૧

બાંધી આશા પ્યારા તારા પ્રેમમાં
નષ્ટ આશા આજે મારા પ્રેમમાં
સખ્ત મુશ્કીલ ધર્મ સાચા પ્રેમનો
કાઢી આપું પ્રાણ પ્રેમમાં
જેને વીતી તેજ જાણે આ સીતમ
દર્દ દીલની લાગી જવાલા પ્રેમમાં
દીલમાં આવે છે કે જોગણ હું બનું
થઇ દીવાની દીનદારા પ્રેમમાં

પોકળ ને ગુણવતી—　　૨૨

જોઓરે ફટકાથી જોખો (૨) પુરેપુરો હાં પોખોરે
તમે કરી નાંખોને ચોખો ફટકાથી જોખો
રાહુમલ-જો જોરે દુનીઆના લોકો જોયા જેવો મોકોરે
આની ક્યાં મુકવી પોકોરે દુનીઆના લોકો
શીયાળવું ઘર ઘણો થઇ બેઠું બબે બંબજ ચાલ્યુ
ગુણવતી-જુઠ બોલવા જાતાં જો જો ઉલટું ઉંધુ માર્યું.
પોકલ—અસલી પીટાય બંદો નકલીયો હરખાય
રાહુમલ-બેરૂ આંધળો કુટાયરે દુનીઆના લોકો-જોખોરે.

સુહાસીની ગુણવતી— ૨૩

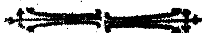
જુઓ અમે અબલાના કામ,
અબલા પણ પ્રબલા કહાવીએ.
ચીજ અજાયબ નાતમ નારી,
નારી સંસારમાં સ્વર્ગની બારી.
રંગમાં ઢંગમાં રસની ક્યારી,
લટકે મટકે કામણગારી
જારી વીજારી ચરિત્ર ચલાવીએ,
એક ઇશારામાં દુનીયા ડોલાવીએ
દૂષ્ટીમાં દુનીઆ ડોલાવીએ

કુદીરા—   ૨૪

જબ દીલ ન હો કાબુમેં તો કયા મેરી ખતા હય યેહ શાનેખુદા હય
સચ હય જો મહોબ્બતમેં કીસીને કહા હય આફ્ત હય બલા હય
આઝારે મહોબ્બસે તો અલ્લાહી બચાઓ યેહ ગમ ન દીખાએ
યેહ દર્દ વહિ હય જીસકી નહી કોઈ દવા હય બેકાર હુઆ હય
શાયદા કોલગે કોસને અંદાઝ તો દેખો કુછ ગોર તો કરો
મરતા હય તો મરને કે સીવા કોન જીયા હય આખર કોફ્ના હય

ડ્રોપ

અંક ત્રીજો.

રજપુતો— ૨૫

શાંતી મળી સુલેહ થઈ જય બોલો સહુ મહારાજ તણો,
જુગ જુગ જીવો શ્રી શાહનશાહ અવિચળ રાજને તાજ રહો.
હે શ્રી મોરારી મ્હેર તારી ભીતિ નીવારી છે સુખકારી,
અમન અમન લાગ્ર લહો શાન્તી.

ઈંદીરા— ૨૬

હાં....છેલા અલબેલા સાહેબા,
પુરૂ—મોહની લગાડી લલના.
ઇંદીરા—થયા છો પતિ આ તનના
ચરણુ શરણુ તમ તારણુ તરણુ મમ.
હાં...રૂડા રઢીઆળા શામળા—હાં છેલા
રતિને કામ જેમ એક રૂપ પ્રેમમાં છે
પુરૂ—પુરૂના પ્રાણુ પ્યારી ઇંદીરાના પ્રેમમાં છે
ઇંદીરા—રસીલા રામ મારા સર્વદા સમીપ રહેજો
પુરૂ—બની મમ ઉર્વશી સદા પ્રિતીનું દાન દેજો
ઘડી પ્રણુ નવ કરૂં ન્યારા સુખકર સુંદર વર મારા
મગન મગન મન વરસ્યો આનંદ ઘન
હાં.......રૂડા રઢીઆળા શામળા—હાં છેલા

સુંદરી—　　　　　૨૭
બની સુંદર અલબેલા લાલ, ધરીને વ્હાલ
આવો ઉમંગમાં
સરોજ—બન્યો આતુર અલબેલી આજ, સફળ કાજ
આનંદ અંગમાં—બની૦
લગન પુરી લગાડી તેં કૃતાર્થ કરી
સુંદરી—નવલ વેલી પ્રેમી તરૂવર સાથ વરી
સુણી અમૃત સમ વેણુ પ્રાણ છે ગુલતાન
પ્રીતિ તરંગમાં—બની સુંદર
કામણ કર્યાં શાં કહોને છબીલા, ભામાને ભોળવી આમ
સરોજ—ઉત્તમ અતુલા ગુણે કરીને, ગોરી કર્યો તેં ગુલામ
સુંદરી—મુખના મધુરા જાઓ જાણું છું ધુતારા—બની૦
નાચનારીઓ—　　　　　૨૮
બાલી ભોલી પડોસણ દે ગાલીયાં
તોહે શરમ કુછ ન આવે પત જાવે
હસાવે સબ નારીયાં-બાલી ભોળી
મેંદી લગાકેર દ્વાર ઠાડી પડોશણ
કયારે સમજ કે ઉસે પ્યારે રસિકરાજ
દીની હાતોપે તુને તાલીયાં—બાળી૦
સહુ—　　　　　૨૯
આફતનો જમાનો આવ્યો ભારે ઉપજ્યો છે
નથી ઉગરવા આરો, ચારો આમ આફત છે

પોકલ—ઢોર હરાયા ડબે પુરાયા અંકે નંગ બે
કડાં લોહનાં જડયા હાથમાં ઠણુણુ ઠણુઠણું કે
પાપી કયાં જઈને કે તેને કોઈ દાદ નાદે
યારો આમ આફત છે.

સરોજ— ૩૦

કરણી તેવી પાર ઉતરણી ખોટે તેજ પડે
ભલાં ભુંડાંનો બદલો ભગવત દીધા વીના નારે–પાપીકયાં

એક્રિસ્ટિયન—વેશ કર્યા બહુ રૂપી વાનીયા લંપટતા કાજે
મોટા ઘરના થયા પરોણા સપડાયા અંતે
હવે કોઈ દાદ નાદે તારો થયો પાપથી ખે–યારો આમ

ઇંદીરા— ૩૧

થવાનું ના થવાનું કહે, નજુમી કોણ એવો છે,
ન જાણ્યું જાનકી નાથે, સવારે શું થવાનું છે ?
હતી શલ્યા રૂપે અહલ્યા, જગતમાં વાત જાહેર છે,
ન જાણ્યું જ્ઞાની ગૌતમે, સવારે શું થવાનું છે ?
હતા કૈરવ અને પાંડવ, જગતમાં મહાબળી યોદ્ધા,
ન જાણ્યું ભીષ્મ જેવાએ, સવારે શું થવ.નું છે ?
રમ્યા જુગટું સહુ સાથે, વિભુતી સૌ ગયા હારી,
ન જાણ્યું ધર્મ જેવાએ, સવારે શું થવાનું છે ?

સમાપ્ત

જાહેર ખબર.

નીચે લખેલાં પુસ્તકો શ્રી વિશ્વરંગ નાટક સમાજનો મુકામ હોય ત્યાંથી મળશે. જેઓ સાહેબોને જોઈતી હોય તેઓએ રોકડી કીંમતથી મંગાવી લેવાં વેલ્યુપેબલ અથવા નોટપેડ કાગળ રાખવામાં આવશે નહીં

રૂકમીણી સ્વયંવર	....	....	રૂ, ૦—૩—૦
સતી સવીતા	....	...	રૂ. ૦—૩—૦
અહલ્યાબાઈ	....	...	રૂ. ૦—૩—૦
શ્રી સિદ્ધ સત્યેન્દ્ર	....	....	રૂ. ૦—૩—૦
ન્યાય સિંધુ	....	....	રૂ. ૦—૩—૦
ચંદ્રગુપ્ત	...	....	રૂ. ૦—૩—૦
સમ્રાટ અશોક	...	....	રૂ. ૦—૩—૦
આત્મબળ	....	...	રૂ. ૦—૩—૦
મહાત્મા તુલસીદાસ	...	...	રૂ. ૦—૩—૦
યોગમાયા	....	...	રૂ. ૦—૩—૦
વીરકેસરી	...	...	રૂ. ૦—૩—૦
રંગ તરંગ	....	....	રૂ. ૦—૩—૦

ચીમનલાલ બકોરદાસ દલાલ.

માલેકઃ—શ્રી વિશ્વરંગ નાટક સમાજ.